

Sivar

(zgodba)

Franc Tušek

Starega Sivarja, več kot 50 let je že minilo, odkar je umrl, se spominjam še kot otrok. Spominjam se, kako nas je, takrat ko televizija še ni okužila naših domov, s svojim govorniškim talentom zabaval ob nedeljskih popoldnevih.

Sivar je bil vojak avstro-ogrske vojske, aktivni udeleženec v prvi svetovni vojni in nato vojni ubežnik. Razumljivo je, da je v teh obdobjih doživel mnogo razburljivih dogodkov – več grenkih kot lepih. In prav o teh je znal pripovedovati najbolj zanimivo.

Ko se danes spominjam njegovih zgodb, še vedno občudujem njegovo bogato domišljijo in njegov pripovedni dar.

Nekoč je pripovedoval:

"V jeseni 1917. leta sem pobegnil iz avstrijske vojske. Prišel sem domov in samo domači so vedeli za moj prihod. Niti sosedje niti sorodniki niso smeli vedeti za to. Kljub temu so žandarji ničkolkokrat vdrli v našo hišo in jo preiskali, misleč, da me bodo našli. Toda zaman! Vedno mi je uspelo pobegniti in se skriti v prostranih gozdovih Vancovca in okoliških hribov.

Zimo sem nekako preživel in težko dočakal pomlad. Bilo je konec marca. Na prisojnih legah je bilo skoraj kopno, na osojnih pa še vse belo. Nkega jutra sem stal na Matevževem kopišču v Vancovcu in opazoval vzhajajoče sonce. Težko sem ga čakal, saj je pihal mrzel vzhodnik in pošteno me je zeblo.

Za ovinkom sem zaslišal korake. Nisem se prestrašil, vedel pa sem, da se moram umakniti pred neznanim prišlecem. Skočil sem čez kopišče in se skrtil pod parobek, iz katerega je rastel leskov grm. Stisnil sem se k mrzli zemlji in čakal. Imel sem dober razgled na kopišče in na pot, ki je peljala nanj. Izza ovinka je pridrsala stara Hribovka s krivačem v roki. Obstala je pri kupu hoste, zložene ob kopišču, in pričela delati butarice. Sam nisem vedel, kaj naj storim. Premakniti se nisem smel, ker bi me Hribovka opazila, čakati, da bo ženska končala delo, pa na tej mrzli zemlji tudi ni bilo lahko. Edino moje upanje je bilo sonce, ki je sijalo vse topleje in me grelo.

Upal sem, da se bo Hribovka hitro utrudila in odšla domov. Toda ne! Celo dopoldne je tolkla s krivačem in na kupu je imela že za par voz butaric.

Pri Svetem Miklavžu je zazvonilo poldan. Hribovka je zasadila krivač v tnilo, se pokrižala in zmolila angelsko čaščenje. Nato se je ozrla okrog sebe, kot bi se hotela prepričati, če jo kdo ne opazuje. Z rokami je prijela dolgo krilo in ga zavihala čez zadnjico navzgor. Bila je brez hlač in z zavihanim krilom je šla preko kopišča ter stopila prav na parobek, pod katerim sem bil skrit. Tu je počepnila in nad menoj je zašumelo. Čez mene se je potegnil rumen pramen in kapljice iz tega pramena so mi padale na obraz. Sonce se je že prevesilo na zahodno stran in sijalo v oblake, ki so se zbirali nad Sv. Miklavžem. Mežikajoč sem pogledal skozi pramen nad seboj in v oblakih na nebu se je prikazala mavrica. Krepko mi je šlo na bruhanje.

Nisem se smel premakniti in negibno sem ležal. Hribovka je vstala in se vrnila k delu.

Iz cule je potegnila kos kruha in nekaj suhih hrušk. Sedla je na tnilo, pojedla prineseno hrano, potem pa spet pričela sekati.

Mrak se je že spuščal na zemljo, ko je delo končala in odšla s kopišča.

Vstal sem izpod parobka. Bil sem ves trd, premražen in lačen. Spustil sem se po strmim, z grmovjem poraščenem pobočju, proti domači hiši in se ves slaboten privlekel domov. Tu sem se ogrel in najedel."

Vsi, ki smo Sivarja poslušali, smo mu zaploskali in se mu med smehom posmihali, češ, to si se pa ti izmislil.

Sivar pa je dejal: "Morda boste rekli, da kar sem vam povedal, ni bilo res. Toda vedno sem govoril resnico, zakaj bi pa zdaj lagal? Tako je bilo res, kot je bil bog v nebesih."

V Vancovcu. Foto: Andrej Bogataj